

สรุปประเด็นการพิจารณาประเด็นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
เรื่อง การจัดตั้งพรรคการเมือง

ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ ได้พิจารณาประเด็นเกี่ยวกับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งสรุปผลการพิจารณาได้ ดังนี้

๑. การจัดตั้งพรรคการเมืองควรมีหลักเกณฑ์และขั้นตอนไม่ยุ่งยากมากนัก เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง

๒. สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ ในเรื่องเสรีภาพในการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารพรรคการเมือง

๓. กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่เหมาะสมในการจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อประโยชน์ในการบริหารพรรค การดำเนินกิจการของพรรค รวมทั้งการคัดเลือกส่งผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งแบบแบ่งเขตและบัญชีรายชื่อ

๔. พิจารณาตามบริบทต่าง ๆ ทางสังคมของประเทศ ที่ต้องการให้เกิดการมีส่วนร่วมและมีความโปร่งใส ในทุกภาคหรือพื้นที่ของประเทศ และเพื่อการปฏิรูปการเมืองที่ประสงค์ให้ “พรรคการเมือง” เป็นสถาบันหลักทางการเมือง เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทางการเมือง และคัดกรองบุคคลเพื่อเข้าสู่สภาฯ ที่จะนำนโยบายของพรรคไปใช้ในการบริหารประเทศ

จากหลักการในการพิจารณาเรื่องการจัดตั้งพรรคการเมือง ได้มีการพิจารณาเป็น ๓ รูปแบบ ดังนี้

แบบที่ ๑ กำหนดให้มีผู้ริเริ่มจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๕ คน (มีการเสนอว่าสมควรกำหนดให้มีจำนวนผู้ริเริ่มเพิ่มมากขึ้น เช่น ๕๐ คน) เพื่อขอจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อรวบรวมสมาชิกที่จะเข้าร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองจำนวนไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ คน จากทั่วทุกภาคที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และต้องมีสมาชิกที่จะเข้าร่วมภาคละไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน

แบบที่ ๒ ไม่ต้องกำหนดให้มีผู้ริเริ่มเพื่อขอจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง เมื่อมีการรวมตัวของผู้ที่จัดตั้งพรรคการเมืองได้จำนวนไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ คน มายื่นขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนได้ แต่ยังคงในเรื่องต้องมีสมาชิกจากทั่วทุกภาคที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และมีสมาชิกที่จะเข้าร่วมภาคละไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน

แบบที่ ๓ ไม่ต้องกำหนดให้มีผู้ริเริ่ม หากประสงค์จะมีการรวมตัวของผู้ที่จัดตั้งพรรคการเมืองได้จำนวนไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ คน (หรืออาจจะน้อยกว่า เช่น ๒๐๐ คน) มายื่นขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนได้ ซึ่งจะต้องมีสมาชิกจากทั่วทุกภาคที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และมีสมาชิกที่จะเข้าร่วมภาคละไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน หรือไม่ก็ได้

ประเด็นที่มีการพิจารณาประกอบด้วย คือ ในการเพิ่มจำนวนสมาชิกภายหลังจัดตั้งพรรค เพื่อให้ได้จำนวนสมาชิกตามที่กำหนด โดยมีการเสนอให้มีกระบวนการรวบรวมให้ได้จำนวนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับในช่วงเวลาที่กำหนดเพื่อให้ได้จำนวนมากขึ้นจนเป็นไปตามจำนวนสมาชิกที่กำหนด อันมีผลต่อการได้รับเงินสนับสนุนพรรค มีการพิจารณาว่าเป็นเรื่องจำเป็นหรือไม่ ควรใช้มาตรการเกี่ยวกับการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งจะต้องมีจำนวนสมาชิกขั้นต่ำเท่าใด เพื่อเป็นเหตุผลในการขยายจำนวนสมาชิกพรรคเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับกระบวนการเลือกตั้ง

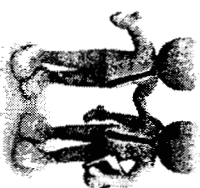
นอกจากนั้น ได้พิจารณาเกี่ยวกับการเก็บค่าสมาชิกพรรค ซึ่งจะเป็พื้นฐานในเรื่องเงินทุนของพรรคการเมืองในการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งร่างฯ ที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอ กำหนดให้ต้องเก็บจากสมาชิกในอัตราคนละ ๒๐๐ บาท ซึ่งยังค้างการพิจารณาอยู่

ฝ่ายเลขานุการฯ

๑๓ กันยายน ๒๕๕๙

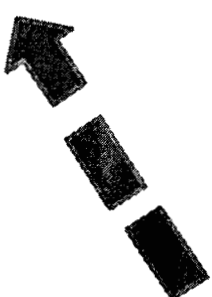
วิธีการจัดตั้งพรรคการเมือง

ผู้เริ่ม 15 (50) คน

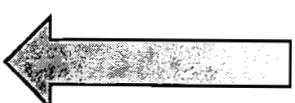

สมาชิกทุกภาค ๆ ละ

100 คน

ยื่นขอจัดตั้งพรรค
ต่อนายทะเบียน

กรณีเป็นการรวมตัวกันของบุคคล 500 คน (อาจ

ลดจำนวนเหลือ 200 คน) เพื่อขอจัดตั้งพรรคการเมือง

โดยไม่มีผู้เริ่ม อาจกำหนดให้ตัวแทนของผู้ที่รวมตัว

กันเพื่อดำเนินการยื่นขอจัดตั้งพรรคต่อนายทะเบียน

และดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

